

Državni zbor.

Ministerstvo umira.

Najbrž je že mrtvo, ko pridejo v Vaše roke te vrste. Grof Clary je mislil, da pridobi Čehe, ako jim vzame kos kruha, ki so ga dobili od poprejšnjih vlad, če jim le obeta, da se bo predložil nov jezikovni zakon. A zmotil se je. Čehi zabranjujejo vsako posvetovanje o tako imenovanih državnih potrebščinah s tem, da imajo dolge govore, ki trajajo po več ur. — Pravijo, da sestavi železnični minister Wittek novo vlado. Ta bo domu poslala državne poslance, potem pa s pomočjo znanega § 14. vredila državni proračun in pogodbo z Ogrsko.

Jezikovni zakon.

V seji 16. dec. je predložil dr. Gregorec s tovariši načrt zakona za vredbo jezikovnih razmer v Avstriji. O zadnjih Binkoštih so nemške stranke razglasile svoj jezikovni načrt, vsled kterega se ima vse ponemčiti, kar je v Avstriji še slovanskega. Modri politiki so želeli, naj desnica izdela in objavi nasproti temu levičarskemu programu načrt pravičnega jezikovnega zakona za celo Avstrijo. Čehi bi bili k temu pripravljeni; a ustavljali so se Poljaki, ki ne marajo Rusinom v Galiciji pripoznati jezikovne ravnopravnosti. Tako je stvar zaspala. Ko bi bila desnica vsaj takrat storila svojo dolžnost in sklenila tak zakon, najbrž ne bi imeli v Avstriji takih zmešnjav, kakoršne vladajo zdaj. Zato je »krščanska slovanska narodna zveza« sedaj, ko ni navezana na povelje Poljakov, sklenila, da se vloži dr. Gregorčev jezikovni zakon. Žal, da ga niso podpisali Hrvati iz Dalmacije.

Slovensko uradovanje na Spodnjem Štajerskem.

Mnogo občin je prosilo že večkrat, naj se po cesarskih uradnih uraduje s Slovenci v slovenskem jeziku. Ker se na te prošnje nič ne porajta, je poslanec Žičkar v seji 16. decembra vložil interpelacijo v tem smislu na skupno ministerstvo.

Veljava krajcarjev in polkrajcarjev.

S 1. januarjem 1900 ima prenehati veljava krajcarjev in polkrajcarjev. Tako je 9. decembra t. l. obvestilo trgovinsko ministerstvo vse poštne in brzojavne urade. Nahaja se pa med ljudstvom še mnogo, mnogo tega drobiža. Radi tega je poslanec Žičkar v seji 16. decembra predložil interpelacijo na finančnega ministra, naj obrok za zamenjavo tega drobiža podaljša za daljnih 6 mesecev. Kajti, če se po novem letu ti denarji več ne sprejemljejo, bodo najrevnejše vrste ljudstva najhujše prizadete.

Sprava.

Sobana, v kateri je oni dan zboroval proračunski odsek avstrijske delegacije, je poleg sobane, v kateri zboruje odsek za pogodbo (ali spravo) z Ogrji. Le vrata ločijo sobani drugo od druge. V tem pogodbinem odseku so pa provzročili Čehi velik ropot in nemir, tako, da so v sosednji sobani morali za trenotek prenehati s posvetovanjem. Vpraša torej član delegacije: »Kaj pa imajo tam?« Drugi član odgovori: »Spravo«.

Kako pa delajo Čehi obstrukcijo?

V ponedeljek 18. decembra ob 10. uri predpoldne se začne seja pogodbinnega odseka. Kot govornik je bil na vrsti česki poslanec Kulp. Do poldvanajste ure so se posvetovali, ali bi dali natisniti zapisnik zadnje seje tega odseka. Ob pol 12. uri začne govoriti Kulp, ki je že dan poprej napovedal, da bo govoril 7 ur. Začel je blizu tako-le: »Preden govorim o pogodbi sami, moram vendar omeniti, kaj se je vse godilo v zadnji naši seji.« Med drugim pripoveduje, da se je v tej seji porogljivo smejal Čehom nemški žid Auspic. Hitro pokliče nek poslanec Auspica, da pride Kulpa poslušat. Ko se Auspic vsede zraven Kulpa, ponavlja le-ta: »Auspice se je torej porogljivo smejal Čehom. To pa ni lepo. Kajti

Avspic se ima zahvaliti za svoje veliko bogastvo Čehom, med kterimi ima svoje tovarne. Sicer pa ima Avspic navado, da se večkrat Čehom posmehuje. Že lani 18. oktobra 1898 se je tudi Čehom posmehoval, kakor kaže stenografični zapisnik.« Zdaj pokaže Kulp dotični zapisnik. Govoril je Kulp do 1. popol. Nato se seja pretrga. Ob 3. uri se je zopet seja začela. Kulp je govoril do 8. ure zvečer ter pričakoval, da se seja pretrga za eno uro in se potem nadaljuje; kajti pripravljen je bil, govoriti do polnoči. Toda sklenilo se je, da sploh seja za ta večer preneha. Predsednik Bilinski reče ob koncu: »Najbrž se pred prazniki več k seji ne snidemo. Če se torej v tem letu več ne vidimo, želim gospodom vesele božične praznike.«

Ali še je večina — desnica skupaj?

Čehi so s svojo obstrukcijo dosegli, da se zadnji čas oni odsek desničarskih voditeljev, ki je vodil do zdaj vse razprave, več ne shaja. Kajti naravnost se vendar ne odobrava postopanje Čehov, dasiravno so tudi Poljaki in drugi Slovani nasprotni sedajšnji vladi. A ne Poljaki, še manje Slovenci in Hrvati, tudi ne katoliška ljudska stranka niso radi češkega postopanja Čehom sovražni; ne! Vsi razumevajo, da Čehi drugače postopati ne morejo. Vse desničarske stranke spoznajo, da je to počenje Čehov zakrivila sedajšnja vlada. V tem smislu so napravili tudi Poljaki 17. decembra nek sklep. Radi tega sklepa se močno jezijo nemški liberalci, ki so se že zanašali na svoje nove zaveznike — Poljake.

Izjava vlade.

14. decembra je naznanil grof Clary v proračunskem odseku, da vlada ni sovražna Čehom. Rekel je, da je bilo treba odpraviti jezikovne naredbe, da se zamorejo pričeti pravna pogajanja. Naj Čehi ne zabranijo, da se državne potrebe dovolijo, ker bi to vtegnilo imeti slabe posledice.

V proračunskem odseku je 14. decembra razjasnil poslanec dr. Krek vzroke, radi kterih Slovenci ne moremo biti zadovoljni z vlado.

Moravski izgrede.

V seji 16. decembra je poslanec dr. Žaček poročal o vseh posvetovanjih preiskovalnega odseka za izgrede na Moravskem. Prišel je do sklepa, naj se vsi, ki so bili vsled teh izgredov kaznovani, pomilostijo; a njihove vdove in sirote naj se podpirajo z državnimi sredstvi. Pravosodni minister je obljubil v imenu vlade, da bo rada storila v ta namen, kar ji bo mogoče.

Plače državnih uslužbencev.

Vlada je letos sama na podlagi § 14. odločila, da se naj začasno do novega leta zboljšajo plače državnim uslužbencem. Državni zbor se je s to rečjo pečal že pogostoma, a ker je vselej večina sklenila, take plače, ktere so se dozdevale vladi previsoke, se ni postava potrdila. Tudi zadnje soboto se je isto zgodilo. Najbrž zavrže gospodska zbornica ta državnozbornski sklep in postava pride še enkrat v posvetovanje pred državni zbor.

Mitnina odpravljena.

S 1. januarjem 1901 se ima odpraviti davek, ki se je plačeval na državnih cestah, če si se vozil skozi mitnice. Tako je sklenil soglasno državni zbor 16. decembra. Poročal je o tej zadevi česki poslanec Janda. K besedi se je zgledal tudi koroški poslanec Ghon, ki je hvalo pel vladi, da je tak predlog stavila zbornica. A grozno je Ghona osmešil poročevalec Janda, rekoč: »Poslanec Ghon se je hudo zmotil; svoje hvale ni poslal na pravi naslov. Saj ni sedajšnja vlada tega predlagala. To je predlagal poslanec Götz. Ko smo vladinega zastopnika vprašali v odseku, kaj vlada poreče k našemu načrtu, še odgovora nismo dobili, da ne vemo, bode-li vlada to postavilo predložila v potrjenje cesarju ali ne.« — Tudi pogodba o voznini po železnicah in postava za napravo zemljskih knjig na Predarlškem se je sprejela v isti seji.

Cerkvene zadeve.

Novi oltar sv. Jožefa v Studencih.

Sv. oče Jakob je ljubil sina Jožefa čez vse svoje sinove ter mu je dal napraviti pisano suknjo. — Ravno tako je tudi sveti Jožef, rednik Jezusov, nebeškemu Očetu najbolj priljubljen izmed vseh svetnikov, zato pa je dobil pisano suknjo, namreč prekrasen novi oltar v prijazni misijonski cerkvi v Studencih nad Mariborom. Take misli so me obhajale, ko sem ogledoval krasoto in umetnost novega oltarja, ki je bil 26. novembra blagoslovljen. V naši škofiji je res mnogo lepih kamenitih in lesenih oltarjev, pa novi veliki oltar sv. Jožefa je tako veličasten, da sem strmel in se začudil ter osupnjen sam pri sebi dejal: kaj takšnega pa še nisi videl. Prejšnja leta sem se večkrat sprehajal k sv. Jožefu in mislil sem vedno, ta starodavni oltar pač ne sodi več v hišo božjo. Na stari, črvivi, zakajeni pečnici stali so kipi angelov in svetnikov tako zverženi, da me je sililo v smeh, ali pa me je grabila tiha jeza, ker še zbrano moliti nisem mogel.

Sedaj pa se povzdiguje na istem prostoru 9 metrov visoka stavba, kakor da bi jo bile čebelice iz belega voska sezidale.

Kdor še ni videl novega oltarja, naj si ga vendar ogleda in gotovo mi bo pritrtil in osupel vsikliknil: »Tako krasnega oltarja še pač nisem videl!«

Tabernakelj se zunaj lesketa v samem zlatu, znotraj pa je okrašen s svilo in zlatim vezilom. Na vsaki strani je umetno izrezljana podoba in sicer poroka sv. Jožefa in sv. družina v delavnici. Vsi kipi angelov in svetnikov so dostojni in živi. Čarobno lepi kip sv. Jožefa z božjim detetom v naročju vzpodbuja zaupanje v vsakterem krščanskem srcu. Delavci imajo v njem najlepši zgled in patrona svojega. Mili kip sv. Ane, tašče sv. Jožefa, vabi k sebi matere, naj bi jej razodevale rane svojega materinega srca in izročevale svoje otročiče v varstvo sv. Jožefa, kakor je sv. Ana izročila njegovi skrbi svojo sveto hčerko Marijo. Nebeško lepi kip svete Terezije vabi device, naj bi po njenem zgledu goreče častile sv. Jožefa in pričakovale vse od njegove mogočne priprošnje. Angeli, ki so nekdanj stregli sv. Jožefu, so tako lepo narejeni, da otročiči s prstom kažejo na nje in se spominjajo svojih sv. angelov varuhov.

Ogledovalci oltarja si radovedno šepetajo na uho, kdo li je izvršil to krasno in umetno delo? Načrt je napravil arhitekt gsp. Janez Pascher, mizarsko delo je dovršeno izdelal g. Janez Rossmann, ves oltar je pozlatil in okrasil nedosegljivi mojster g. V. Sirach. — Kipe sv. Ane, sv. Terezije in angelov pa je izrezljal g. Peter Neuböck. Vsi ti mojstri stanujejo v Gracu. Pa tudi domačini so se odlikovali. Kamenito mizo za svečnike in stranske dolbline je napravil spretni kamnosek mariborski, g. Karol Kocijančič, od kterega je tudi lepa marmorna obhajilna miza. Podobno sv. Jožefa je že prej napravil znani kipar Kurnik v Radoljici na Kranjskem. — Svečnike je napravil gsp. Kager v Mariboru. Najbolj ugaja oltar zategadelj, ker ni le vsako posamezno delo umetno, temveč se ujema tudi v svoji skupnosti. To umetniško delo hvali mojstre, ki so si postavili neizbrisljiv spomin, in se priporočajo vsakemu prijatelju umetnosti.

Pohvale in zahvale vredni pa so tudi vsi častilci in častilke sv. Jožefa, ki so to umetno delo podpirali s svojo radodarnostjo. Sv. Jožef bo jim gotovo tu in tam plačnik.

Dopisi.

Iz Marnberga. (Delavsko podporno društvo) je imelo pretečeno nedeljo svoje zborovanje. Dasi je bila zaradi velikega snega slaba pot, vendar je prišlo lepo število delavcev in kmetov k zborovanju od blizu in